

Näkryjä
www.iki.fi/puhakka/

Aina trendikästä pienieleistä omaelämäkerrallista sarjakuvaa...? Ei.
Syyviä henkilöahmoja...? Ei.
Herkkää ja elävää viivaa...? Ei.

SAASTAA!

"THE WORST WESTERN COMIC EVER."
BLANCO nro 1
(BLANCO IN THE HOUSE OF DECAY)
20mk. (A5, 32 sivua, engl. kieli)

VUORMA
LINNANKATU 31 AS. 7
90100 OULU

Myös saatavana **KAAPUVEIKKO JA VEROKARHU**
albumia hintaan 30mk tai tilaa molemmat yht. 40 mk

perikato

Myyttillisiä sarjakuvia viiden tekijän tahdittamina. Nyt viedään viimeiset siemenperunat ja jauhotkin suusta 2,5 eurolla sisältäen postikulut.

M. Latva-Nikkola, Suntiontie 14,
61300 Kurikka.

Kotomaan katsaus

eli
pienlehti
Kivi Larmolan
tyyliin

Nonnih. Se on taas syksy vaihtunut talveksi, ennen kuin päästään kesänsäntöä purkamaan. Pyydän lukijoita muistamaan (kuten kaikissa arvosteluissa), että mielipiteet ovat omiani ja suhteuttamaan ne. Yleisesti ottaen pienlehdet ovat taas enemmän kaikkea – laadukkaampia ja huolimattomampia, tarkempia ja rennompia, värikkäämpiä ja mustavalkoisempia. Eli kyseessä on elävä media. Tehkää hyvä työ, ostakaa pienlehti, kun seuraavan kerran näette niitä myytävän. Ihan mikä tahansa pienlehti. Sellaiseen maailmaan ei kuitenkaan ole paluuta, jossa samat kengät sopivat kaikille.

Ja arvosteltavaa saa edelleen lähettää osoitteeseen: Kivi Larmola, Tuulivuorentie 4, 61400 Ylistaro. Ja haukut ynnä keuhut sähköpostilla: kivi@kaapeli.fi

Pärjätäkää!

Timo Ronkainen:
Pilapaloja
timoro@hotmail.com

Ammattimainen huumori on vakava asia. Ronkainen on yhtä ammattimainen humoristi kuin muutkin Pakkasia ja Myrkyn pilapiirtäjät – eli muutamat tarinat nousee kirkkaiksi helmiksi, muutamat jää arveluttamaan, ja useimmat ovat tasaisen varmoja; olipa se sitten hyvä tai paha asia. Mutta vanhoja mainoksia kiertävät sisäkannet ehdottomasti riemastuttavat. Pienlehtien vuosisataisen perinteen jatkaaja.

Ville Ranta:
Sade, kolmas osa (Ki:ma 3)

Anna af Hällström:
Herrasmiehet eivät jää kiinni (Ki:ma 4)
Sarjakuvayhdistys Asema, PL1371,
00101 Helsinki
asemacomics@hotmail.com

Erittäin visuaalista ja näyttävän näköistä, melkein mykkää sarjakuvaa, eikä af Hällströmin henkilöiden piirrostavan ja kerronnan välillä enää ole ranska/englanti -epäsuhtaakaan. Tällaista cleptomästä etenevää tarinaa ei luultavasti olisi voitu tehdä ennen Dave Mc Keanin Cagesia. Af Hällströmillä yhteydet löyty-

vät kerronnasta, Rannalla myös varsinaisesta piirrosjälestä. Eli saman pesueen kaksi lasta ovat nämä – paljon lähempänä toisiaan kuin alkaessaan. Mutta loppuiko jompikumpi tarina tähän, vai jatkuvatko molemmat? Tuntuu, että olen pienten suurteosten osien äärellä, en näe metsää puilta.

Marcel Ruijters:
Stigmata (Vacuum mini 6)
Björklund&Bergman, Mäkelänkatu 3B17,
00550 Hki
maria.bjorklund@pp.inet.fi

Aivan riehastuttava absurdi pikkuvihko, jossa tapaamme 1300-luvun eläinopista ja vanhoista kartoista tutut hahmot. Vapise, Isä Ruben, luostarilaitos ei enää koskaan ole entisensä!

Pasi Degerström:
Puuryhmä 1, Puuryhmä 2, Saliens
Pasi Kristian Degerström, Patakoskentie 49,
31500 Koski TL

Huomattavan tuottelias Pasi Degerström avaa pelin peräti kolmella viholla, jotka kertovat enemmän tai vähemmän nopeasti joko puutyö-ammattikoulusta (sankareinaan ilmeisesti tekijän luokkatoverit) tai sitten hirviöistä ja vähäpukisista naisista. Parhaassa tapauksessa kaikista kerralla. Kärsivällisyyttä ja piirustustaitoa jäin kaipaamaan, vauhtia oli kylliksi. Ja nelivärikannet.

Janne Kuusinen:
Pikkuhitleri 1/2001
Sepellahdentie 14B18, 02230 Espoo
www.jannekuusinen.net

Ensivaikutelma pettää – oikeasti kansi on lehden huonointa antia. Nimitäin, vaikka Kuusinen piirtää huomattavan jäykästi ja kopioiden, ovat tarinat parhaimmillaan aivan kahvoja ja täynnä kipeitä yksityiskohtia. Hemmetin hyvä! Samaa lisää!

Reima Mäkinen ja Kari Sihvonon:
Ruuhkalukemisto;
Kevättä ilmassa - syksyä rinnassa
ruuhkalukemisto@nic.fi

Kokonaisuus on selkeästi useammalla tasolla toimiva. Kerronta kulkee ja grafiikka tukee synkeän lakonista tarinaa, kertomusta ihmiskohtaloista, jotka ovat kuin rasteri ja huokoinen paperi - ajettomia, kuluvia. Kuvasommitelmat ja teksti ovat ilmeisesti Reimaa, henkilöiden ilmeet ja kolmiulotteisuus Sihvosta. Suosittelen kaikille niille, joita ei pelota ajatus kotimaisesta mustavalkoisesta elokuvasta, jossa kukaan ei ole kovin kaunis eikä

kovin rohkea.
Ketju-Vacuum
Björklund&Bergman, Mäkelänkatu 3B17,
00550 Hki
maria.bjorklund@pp.inet.fi

Ketjusarjakuvaa. Eli 19 piirtäjää piirtää kukin sivun – kuka mahtipontisen fantasia-ahdistuksen, kuka maanpinnalle palauttavan huumoripläjäyksen. Selvästi on vaikea jatkaa siitä, mihin edellinen jäi. Tarina petaa loppuaan vähän väliä vain saadakseen vielä yhden epilogin. Mutta onhan tässä pienkustannepiirtäjien kärkikaartia.

Hannu Kesola:
Shock
Vesilahdentie 625
37470 Vesilahti
kespa@jippii.fi

Esipuheen mukaan joku on kertonut Kesolalle, ettei Suomessa ole omakustanne-supersankarisarjakuvia. Roskapuhetta! Kyllä niitä on, ja tässä taas yksi lisää. Marvel-maailman kerrontakliseet ovat hallussa, ja eiköhän se piirustustaitokin ajan myötä kehity. Ei ollenkaan huonoimmasta päästä.

Mika Ijas:
Jori Vompot 2
Järviuomantie 45, 63300 Alavus
ijas@risteys.com

Hemmo Paskiaisien ja Aarne Ankan nuori sukulainen Jori Vompot kuittaa yhteiskunnalle nivaskassa sivunnittaisia pläjäyksiä. Ijas on edelleen vähän hemmetin hyvä ja sujuva kertoja ja piirtäjä, vaikka tarinat oheiksi jäivätkin. Suosittelemme.

Pauli Hirtolahti ja Ismo Hirtolanen:
Baxeman Grölandissa (sic.)
Eräjärventie 1300, 35220 Eräjärvi
phirtolahti@hotmail.com

Primitiivisesti piirrettyä Batman-pastissia, ajattelin... olin väärässä! Karusta ulkomuodostaan huolimatta nämä täysin absurdit, kajahtaneet ja kipeät tarinat naurattavat ainakin minua. Kun lehti vielä on paksu, ruudut pieniä ja menoa riittää, täytyy tosiaan sanoa, että tässä ammutaan täydeltä laidalta. Suosittelen kaltaisilleni hulluille.

Annemari Hietanen ja Marko Turunen:
Varpu jatkaa päiväkirjaansa
Lepolankatu 20, 15210 Lahti
superturunen@hotmail.com

Tämä on niin valmis kirja, ettei aivan ymmärräkään, miksi se on julkaistu oma-

kustanteena. Lähinnä Maurice Sendak tulee mieleen – ja se on paljon se. No, ainakin itse julkaisemalla on vapaa kertomaan tarinan juuri niin kuin se pitää kertoa. Suositellaan varauksetta ihan kaikille.

Pastori Kärme: Pastori Kärmeen Kirkkovene-uusi ja isompi 2. painos
kalervo@crosswinds.net

Tämä sen sijaan on sitä ihtiään! Ihan älyttömän hyvä, hauska ja simpeli rienapaketti, jossa asiat tapahtuvat kevyesti ja omalla painollaan. Suosittelemme kaikille paitsi isoäideille ja uskovaisille.

Ex-Miehet
Janne Häkkinen, Laivalahdenkaari 13B44,
00810 Helsinki

Häkkinen on lukenut Tolkienia, ja kärsivällisyyttä piirtämiseen riittää, kunhan vain intoa piisaa ja taitoa karttuu. Tanja Kajanterän Päivänä eräänä... oli valmiimpi, mutta siinäkin juoni loppui ensimmäiseen sivuun. Eli vielä ei ole valmista, mutta katsomme mitä tuleman pitää. Jatkakaa.

Pork 4
kalervo@crosswinds.net

Ilmeisesti tämän vuoden festivaaleilla ei ollut yhtä hauskaa kuin viime vuoden. Ainakaan päätellen uudesta Porkista, joka todennäköisesti on piirretty festarien ensimmäisenä päivänä oitis myytäväksi.

Hm. No, aina ei voi tulla vain loistavia oivalluksia – ei edes näille tyypeille.

Matka-Irtoparta (2)
hyeena@animail.net

Tämän lukee useamman kerran, ja aina löytää jotain uutta – eikä se johdu Anna-Kaisa Laineen "taiteellisesta" jäljestä. Tässä vain on monta kerta kaikkiaan hyvää tarinaa. Vähäeleistä, joo, eikä paljon mitään tapahdu; mutta se, että tarina kerrotaan hyvin, on yhtä tärkeää kuin se, mitä kerrotaan. Ja taas kerran huomaa, että "väärin piirtäminen" vaatii myös, että oikeasti osaa piirtää – vihjeenä kaikille teille, jotka aloittatte sarjakuvien piirtämisen luomalla "omaa tyyliä".

Jari Vaara:
Neutronikasvattamo
Ansatie 24, 90530 Oulu
silmasairaus@iobox.fi

24 sivun täydeltä sympaattisia isopäitä erilaisissa aivonpoisto- ja päänsahausoperaatioissa. Leppoisa ja kodikasta. Pitää hymyillä vaikka kuinka ahistaisi – päästä saa sitten nätin kukkamaljakon, tai poika jota ei saatu hyväks, myydään Mäkkärin jauhelihana. Varsin myönteinen tuttavuus.

Hyvä-Mies 1

Hämmästyttävän laadukkaasta jäljestä epäilin ensin, että Marko Turunen oli ryhtynyt hauskaksi (siis hänen huumo-

rinsahan on hyvää mutta kuivanpuoleista). Tämä onkin Kari Sihvosen työtä. Kuvissa on vain olennainen, ja piirrosta on enemmän vähän kuin paljon – siis juuri sopivasti. Jälki on paikoin liiankin rentoa, sivellinviiva liiankin kumimaista. Tilinsä lapsuutensa supersankaritarinoiden kanssa selväksi tekevien piirtäjien joukossa tämä on aivan kärkeä.

Herkko Eskelinen:
Sarjakuvoo
sarjakuvoo@nakkii.org

Herkko Eskelisen sarjat ovat aina olleet mulle vähän vaikeasti lähestyttäviä. Ne jotenkin häiritsevät ympäristöään kuin itseksensä huutava, alieen laskenut juoppohullu raitiovaunussa. Mutta näin omassa seurassaan ne ovat ilkeällä tavalla viihdyttäviä, hauskojakin. Omalla tavallaan.

Benjamin Bergman:
Comix 2001 Prologi
benjamin_bergman@hotmail.com

Tajunnanvirtaa ja vahvaa mustaa ja valkoista, Ville Pynnösen tyyliin. Piirrosjälki ja tunnelmat ovat selvästi vahvempia kuin itse tarina. En tilaisi, mutta ostaisin, kun vastaan tulee.

Salchov 2
Isokaari 11C10, 00200 Helsinki
rapidelektron@hotmail.com

Aapo Rapin jäljessä on jotain Crumbin luonnoskirjat mieleen tuovaa, sellaista samalla kertaa karkeaa ja hienovirteistä. Tarinat ovat myös selvästi ensivaikutelmaansa mietitympiä, joskaan eivät kovin. Sen verran vain, että kulkee. Kaunis serikansi.

Sami Myllyniemi:
Luontokappale 2
Kaarikuja 5DB7, 00940 Helsinki
myllyniemisami@hotmail.com

Myllyniemen absurdit ja älykkäät, veistoksellisen naiivit ja muuten vain pöhköt eläinsarjakuvat jaksavat aina riemastuttaa. Mikäli Myllyniemi ei ole ennestään tuttu, ja vaikka olisikin, on kyseessä ehdottomasti ostamisen arvoisen paketti. Tätä ei lue hetkessä.

Sarjari 55 (Mans-)
P.A. Manninen, Kurttalahdenkatu 10-12A8, 33230 Tampere

Tuttu ja yllyttävyydessäänkin turvallisen Sarjari on taas vähän parempi. Kuolematematikka on kirjoittanut piirtäjistä tavallista enemmän, ja varsinkin Manni-

sen Kapteeni Kuolio kuoleman puutarhassa on ässä. Reima Mäkinen Harajuku blues nauratti jostain syystä uudemman kerran. Sarjari on instituutio. Jatkakaa arvokasta työtänne.

Anniina Heikkinen:
Saippuaoppera
050-5442485

Erittäin lupaavaa jälkeä kuten Heikkisen aiemmatkin lehdet. Piirrosasu on selkeästi ylityöstettyä; ei tarvitsisi olla, kun tekijällä kumminkin on piirtämisen periaatteet kunnossa. Idealismi ja oikea nuoren ihmisen huolestuminen maailman asioista ei koskaan mene pois muodista, vaikka välillä muulta tuntuisi. Kun tärkeää sanottavaa kerran on, ei auta kuin jatkaa ja kehittää sarjakuvantekijänä.

Nufar & Kisri
nfinel@yahoo.com

Varsinkin Nufar Finelin, mutta myös Kirsi Kivistön jälki on oikeastaan sarjakuvaksi naamiotua kaunokirjallisuutta. Tai proosaa. Tai runoutta. Mutta sanottavaa on, ja kertominen luonnistuu. Eikä sillä piirrosasulla oikeasti niin väliä ole, jos kerran tunnelma välittyy.

Telava
tulela@utu.fi

Kolme ei-niin-valmista sarjakuvapiirtäjää esittelee itsensä. Tuomas Lassintilla on paras jännite kertoa ja välittää tunne, Teemu Ollikainen osaa pelkistää ja Risto Valjakalla on lupaus näkemyksestä,

jolla uudistaa kerrontaa. Ja noin menee myös mun mielestä se järjestys, kuinka pitkällä ollaan sarjakuvan ymmärtämisessä. Jatkakaa.

Vesa Aaltonen:
Vesa Aaltosen sarjakuvia (Vacuum 11)
Björklund&Bergman, Mäkelänkatu 3B17,
00550 Hki
maria.bjorklund@pp.inet.fi

Tätä ei kannata lukea yhdellä istumalla, iskee kuoliaaksinaurattaja-efekti. Aaltosen jutut näyttävät siltä, kuin ne olisi piirretty silmät kiinni. Huumori on tilsamaista nonsenssa, mutta oivalluksia riittää, ja niitä on PALJON. Suositellaan varauksetta ihan kaikille.

Kettutyttö Gronk 4
Lasse Gronk o/o Petri Pelkonen, Aittapellonkatu 5B29, 15170 Lahti
pyle@hotmail.com

Tässä on kaksi monen eri tasoisen tekijän lehteä, molemmille on yhteistä, että yksi tekijä nousee selvästi muiden yli – Kettutyössä Jyrki Heikkinen, Gronkissa Anssi Vaalio. Kokonaisuutena Gronk 4 on niin idealtaan (seikkailupeli) kuin toteutuksenaan parempi, vaikkoi esimerkiksi Mikko Aspa pääsckään näillä chdoilla samaan tasoon kuin TäysiQ-lehdissään. Ja erityismaininta kaikkien Lahden kapakoiden helmen, Torven, isännän Jarttu Mustosen sijoittamisesta sarjakuvaan.

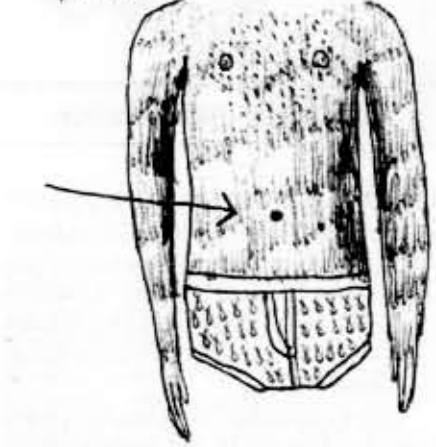
Mutantti
Petri Pelkonen, Aittapellonkatu 5B29, 15170 Lahti
pyle@hotmail.com

Selkeää jälkeä ja ihan ok tarina, mutta hiukan kepoiseksi jää. Ja tietokoneasterit näyttävät ilkeästi juuri siltä mitä ne ovatkin, rastereilta. Eivät harmaan sävyiltä, eivät kivan osilta. Mutta harjoitus tekee mestarin.

Perikato
Marko Latva-Nikkola, Surtiontie 14, 61300 Kurikka

Hyvä ja vahva lehti, ei yhtään heikompa lenkkiä. Iylhyys on vaikea laji, perinteisesti suomalainen. Tämä kosketti jotain sellaista hermoa sisällä, mitä ei pysty aurinkoisemmassa ja iloisemmassa kulttuurista syntyneelle selittämään. Tämä oli totta. Osui täsmälleen tämänhetkiseen mielialaan, ja olen sanaton.

WELCOME TO NAPA
P.O. BOX 209
00151 HELSINKI
FINLAND
NAPA COMICS

Napa 03
Sarjakuva-antologia 1999,
70 sivua, Englanninkielinen
käännösvitko Piirtäjä mm.
Martin Tom Dack (GER),
Kiloffer (FRA), Kat Repa,
Raju, Vuuro.
35 mk / € 5.80

Napa 04
Sarjakuva-antologia 2000,
56 sivua, Englanninkieliset
käännökset. Piirtäjä mm.
Caroline Sury (FRA),
Guillaume Reynard (FRA),
Jenni Rapp, Terhi Ekebon,
Kalle Tahminen.
35 mk / € 5.80

Miss Simon Ginlemon
/ Jenni Rapp
36 sivua, Sanomalahti-shippi-
kokoelma ruusesta, josta
jokainen päivä on
oikeasti hana.
20 mk / € 3.30

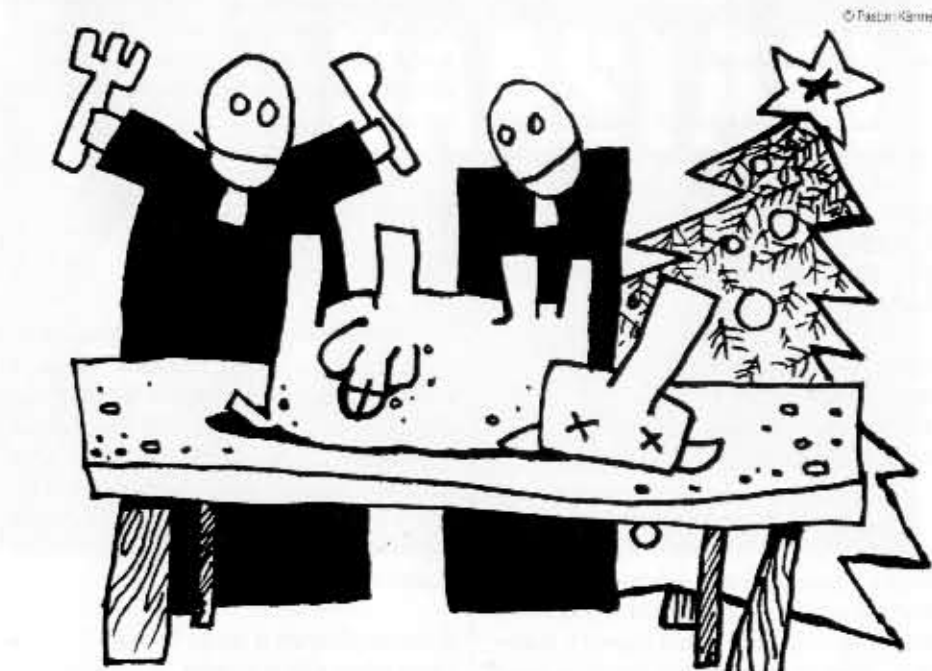
Unikurkula
/ Ville Pynnönen
150 sivua, Fantasiomainen
matka lapsuudenmaahan.
Komea graafinen esikide
sarjakuvailuun.
50mk / € 8.30

A Cow's Dream
/ Terhi Ekebon
70 sivua, Englanninkieliset
tekstit. Unenomien ja
kaunis osasto-
sarjakuvailuun.
40 mk / € 6.70

Kinomat
/ Jenni Rapp
120 nelivarsuuta
hulle esitelmä
animaatiomarkka
40 mk / € 6.70

Hinnat sisältävät postimaksun –
ilmolla lausuaasi meille sähköpostilla tai kirjalla.
Tilaus: kirjeeseen tai ni sivua Napa-tila. Kirje
löhetämme kirjat sinulle huolimatta hoidon azz!

Napaiffo: junnirapp@hotmail.com
Napaiffo: Esampo 000022-8891369

KRISTUKSEN SYNTTÄREIKSI POSSUN
LIHA ON PUHDAS!